

påtage sig de væsentligste byrder i forbindelse med etableringen af et nyt universitet.

Selv om regeringen således ikke har ment på nuværende tidspunkt at kunne tage stilling til lokaliseringen af de forventede nye universiteter, har man anset det for betydningsfuldt og fuldt forsvarligt allerede på det foreliggende grundlag at søge tilvejebragt en politisk afklaring af, i hvilke egne eller landsdele nye universiteter må forudsættes placeret.

De modtagne henvendelser repræsenterer netop de landsdele, hvor det kunne synes mest naturligt at søge nye universiteter placeret: Det sydlige Jylland, Sjælland og det nordlige Jylland.

Hvad det sydlige Jylland angår, blev der under folketingsdebatten om forslaget til lov om oprettelse af et lægevidenskabeligt fakultet i Odense (F.T. 1961-62, sp. 3416 og 4941) fra flere sider udtalt principiel tilslutning til, at enten det tredje eller det fjerde universitet burde placeres i den sønderjydske landsdel. Under hensyn hertil henstillede også det i anledning af lovforslaget nedsatte folketingsudvalg, at det blev pålagt universitetsplanlægningsudvalget at inddrage også kulturelle og nationale hensyn i sine overvejelser om den fremtidige universitetsudbygning.

I den tid, der er gået siden folketingets behandling af loven om det lægevidenskabelige fakultet i Odense, er det i den offentlige debat ofte blevet fremhævet som noget særdeles vigtigt, at man — stillet over for det forøgede europæiske samarbejde — søger at fastholde og styrke dansk kultur i landets sydlige egne, og at et universitet i denne del af landet — bygget op foreløbig omkring et humanistisk fakultet — vil have særlige forudsætninger for at kunne bidrage hertil.

For så vidt angår et universitet på Sjælland, er det blevet gjort gældende, at dette i særlig grad får virkning som effektiv aflastning for Københavns universitet, hvorved bemærkes, at halvdelen af landets indbyggere omkring 1985 påregnes bosat øst for Storebælt. Tilsvarende fremhæves det fra nordjysk side, at befolkningmængden i Nordjylland naturliggør placeringen af et af de kommende universiteter i denne del af landet.

Prioritetsordenen for den faktiske etablering af nye universiteter, samt de nærmere spørgsmål med hensyn til udbygningstakten, hvilke fakulteter de enkelte universiteter skal omfatte, studenternes fordeling mellem universiteterne m. v. forudsættes henskudt til behandling i det foreslåede planlægningsudvalg, hvorved hensyn også tages til udbygningen af andre uddannelsesgrene end den af universiteternes traditionelle fagkreds bestemte.

Den endelige beslutning om oprettelsen og placeringen af nye universiteter forudsættes fastsat ved lov. Der vil til sin tid blive forelagt folketinget forslag til lov om de nye universiteters administrative forhold m. m., således som det også skete ved lov nr. 73 af 7. marts 1952 om Århus universitet.

Det vil næppe være realistisk at forvente det tredje universitet eller yderligere nye universiteter effektivt igangsat i de nærmeste år. Opførelsen af bygninger m. v. for universitetet i Odense vil således efter alt foreliggende tidligst kunne iværksættes i løbet af finansåret 1966-67, og uanset at opbygningen fremmes mest muligt, vil der forløbe en årrække, inden universitetet er udbygget til fuld kapacitet.

De bestående universiteter må således under alle omstændigheder indstille sig på at skulle skaffe plads til et antal studerende, som væsentligt overstiger såvel deres forhåndenværende kapacitet som den grænse, hvortil de hensigtsmæssigt findes at burde udbygges. For at modvirke de meget store vanskeligheder ved universiteterne i denne periode vil det være nødvendigt gennem en kraftig indsats at søge indhentet den indtrufne forsinkelse i gennemførelsen af universiteternes byggeprogram, ligesom visse overgangs- og nødforanstaltninger vil kræve forståelse fra de bevilgende myndigheders side.

Konkret drejer det sig om hurtigst muligt at kunne igangsætte en række i betænkning nr. 296-1961 om universiteternes byggeprogram forudsatte nødvendige byggerier, som hidtil har været stillet i bero, dels på grund af universiteternes arealproblemer, dels som følge af de efter betænkningens afgivelse fastsatte restriktioner for statens byggearbejder. De nævnte byggearbejder tager sigte på at bringe de to universiteters samlede kapacitet op på ca. 18.000 studerende.

Den første forudsætning for gennemførelsen af de nye byggerier er, at universiteternes arealproblemer bliver løst. For Århus universitets vedkommende synes der nu at være skabt mulighed for en vis udvidelse på de militære arealer vest for universitetsparken. En fortsat udbygning af især det naturvidenskabelige fakultet forudsætter imidlertid, at der snarest viser sig mulighed for gennemførelse af det kasernebyggeri andetsteds, som skal muliggøre militærets rømning af arealerne i Århus. For Københavns universitets vedkommende har i den senere tid nybyggeri i alt væsentligt været blokeret som følge af arealsituationen. Man har i denne forbindelse peget på Blegdamshospitalets grund og de militære arealer i Svanemølleområdet